

Concept Kadernota Wmo
2013 - 2016

gemeente Tynaarlo

Voorwoord

In november 2008 is de eerste kadernota Kansrijk Leven! vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. In deze kadernota werd de missie en visie van het Wmo-beleid (Wet maatschappelijke ondersteuning) opgeschreven en aan de hand van vijf thema's is omschreven hoe de gemeente Tynaarlo deze missie en visie wil verwezenlijken. Leefbaarheid stond daarbij centraal en is uitgewerkt in de thema's preventie, voorzieningen, ketensamenwerking en communicatie.

De basisgedachte van de kadernota was en is 'Kansrijk Leven!' We vinden het belangrijk dat iedereen meedoet, elkaar kan ontmoeten en dat mensen oog voor elkaar hebben. Mensen realiseren hun kansen en ontplooiing vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en kunnen dat geheel of grotendeels zelf. Waar dat niet lukt organiseren we als gemeente een vangnet.

De ontwikkelingen van de veranderende wetgeving en decentralisaties geven in komende jaren grote wijzigingen in de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente. Zodra deze decentralisaties een feit zijn zal er dan ook een nieuwe kadernota worden geschreven. Dit zal naar verwachting nog enkele jaren duren, daarom is een summiere herziening van de kadernota Wmo op zijn plaats. Hiervoor is in 2013 de kadernota 'Kansrijk Leven!' geëvalueerd. De belangrijkste uitkomsten daarvan zijn dat het huidige beleid en de uitvoering daarvan in grote lijnen goed gaat, een aantal activiteiten zijn gerealiseerd en een aantal activiteiten onze aandacht nodig blijven hebben. Daarnaast heeft 'de kanteling' voor een nieuwe werkwijze van het Wmo-CJG-loket gezorgd en is de visie aangescherpt zoals in de visienota 'Iedereen heeft talent' is vastgelegd. Deze wijzigingen zijn in deze herziene kadernota opgenomen, met daarin de missie, visie en nieuwe doelstellingen voor het Wmo-beleid voor de periode 2013 – 2016.

Leeswijzer

Hoe is deze kadernota opgebouwd? In hoofdstuk 1 treft u de missie en visie van het Wmo-beleid aan. In de hoofdstukken 2 tot en met 6 beschrijven we aan de hand van een vijftal thema's hoe we deze missie en visie willen verwezenlijken. Leefbaarheid (hoofdstuk 2) staat hierbij ook voor de komende jaren centraal en wordt verder uitgewerkt in de thema's preventie (hoofdstuk 3), voorzieningen (hoofdstuk 4), ketensamenwerking (hoofdstuk 5) en communicatie (hoofdstuk 6). In elk hoofdstuk formuleren we kaders voor de komende vier jaren. In de hoofdstukken 7 en 8 tenslotte gaan we in op de uitvoering van deze kadernota voor de jaren 2013 – 2016 en de financiële consequenties daarvan voor de periode 2013-2014.

Procedure

De Wmo-adviesraad, het Netwerkoverleg Participatie en diverse beleidsmedewerkers van de gemeente zijn betrokken geweest bij de evaluatie van de kadernota Wmo 2008-2012. Op basis van deze evaluatie is de nieuwe kadernota Wmo tot stand gekomen. Op 2 april 2013 is de herziene kadernota Kansrijk Leven! vastgesteld voor het college. De gemeenteraad wordt gevraagd deze herziene kadernota Kansrijk Leven! in april 2013 voor de periode 2013 – 2016 vast te stellen.

College van burgemeester en wethouders
Vries, april 2013

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Missie en visie: Kansrijk Leven!.....	5
2. Leefbaarheid: sociale samenhang en meedoen	7
2.1 Huidige situatie.....	7
2.2 Wat willen we bereiken?.....	8
3. Preventief beleid: kansen tot ontplooiing	9
3.1 Huidige situatie.....	9
3.2 Wat willen we bereiken?.....	9
4. Voorzieningen	11
4.1 Huidige situatie.....	11
4.1.1 Algemene voorzieningen.....	11
4.1.2 Collectieve voorzieningen.....	12
4.1.3 Individuele voorzieningen	12
4.2 Wat willen we bereiken?.....	12
5. Ketensamenwerking.....	14
5.1 Huidige situatie.....	14
5.2 Wat willen we bereiken?.....	14
6. Communicatie over ‘Kansrijk Leven!’ en de Wmo.....	16
6.1 Huidige situatie.....	16
6.2 Wat willen we bereiken?.....	16
7. Uitvoering.....	18
7.1 Betrokkenheid van inwoners en organisaties	18
7.2 Van kadernota tot uitvoering	18
7.3 Monitoring en evaluatie van effecten.....	18
8. Financiën.....	20
Bijlage De 10 prestatievelden van de Wmo	25

Samenvatting

'Kansrijk Leven!', dat is de basisgedachte van deze kadernota. Wij vinden het belangrijk dat iedereen meedoet, elkaar kan ontmoeten en dat mensen oog voor elkaar hebben. Mensen realiseren hun kansen en ontplooiing vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en kunnen dat geheel of grotendeels zelf. Waar het niet lukt, organiseren we als gemeente een vangnet.

Om dit te bereiken, stellen we de volgende doelen:

Leefbaarheid (hoofdstuk 2)

- *Iedereen kan meedoen.*
- *Sociale samenhang in onze kernen en buurten.*
- *Inwoners van de kernen hebben oog voor elkaar en weten elkaar te vinden op de verschillende deelterreinen in het maatschappelijk leven. Zij vormen daarbij zélf de motor voor de initiatieven en de gemeente faciliteert door te investeren in de sociale leefomgeving en de openbare ruimte.*
- *Gemeente, inwoners en instellingen zorgen er samen voor dat iedereen zich welkom kan voelen in zijn of haar buurt of dorp.*

Preventief beleid: kansen tot ontplooiing (hoofdstuk 3)

Van jong tot oud neemt iedereen - binnen zijn/haar mogelijkheden - de kans zich te ontwikkelen om mee te kunnen doen in onze samenleving. Wanneer iemand ondanks de preventieve en signalerende voorzieningen toch buiten de boot dreigt te vallen, wordt (tijdelijk) ondersteuning geboden met het doel beter toegerust deel te kunnen nemen aan zijn/haar leefomgeving.

Voorzieningen (hoofdstuk 4)

- *Ieder mens heeft de regie op zijn eigen leven en heeft eigen verantwoordelijkheden.*
- *Inwoners van de gemeente Tynaarlo zijn tevreden over de voorzieningen en weten ze te vinden.*
- *Een verschuiving van het aanbod van individuele voorzieningen naar algemene en collectieve voorzieningen door indicatiecriteria, eigen bijdragen en het gebruik laten maken van regulier aanbod.*
- *Als de algemene voorzieningen niet toereikend zijn, zorgen we dat de collectieve en individuele voorzieningen beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar zijn voor iedereen.*

Ketensamenwerking (hoofdstuk 5)

- *De keten van samenwerking zodanig optimaliseren dat er zo efficiënt mogelijk gewerkt wordt.*
- *Doelgroepen kunnen maximaal gebruik maken van het bestaande netwerk zonder daarbij de weg te verliezen.*
- *Het voorkomen van leemtes en hinderlijke overlap.*

Communicatie over 'Kansrijk leven!' (hoofdstuk 6)

Iedereen is goed op de hoogte van de mogelijkheden en voorzieningen om kansrijk te leven! Dit ondersteunt de zelfredzaamheid van en de ketensamenwerking ten behoeve van onze inwoners.

Uitvoering (hoofdstuk 7)

- *Een slagvaardige en efficiënte uitvoering van deze kadernota.*
- *Inzichtelijk hebben of en in welke mate het geformuleerde beleid bijdraagt aan de gestelde doelen.*
- *Inspelen op nieuwe wensen en ontwikkelingen.*

1. Missie en visie: Kansrijk Leven!

Voor u ligt de herziene kadernota Wmo 'Kansrijk Leven'! Dat is en blijft de basisgedachte van deze kadernota. Wij vinden het belangrijk dat iedereen meedoet, elkaar kan ontmoeten en dat mensen oog voor elkaar hebben. Mensen realiseren hun kansen en ontplooiing vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en kunnen dat geheel of grotendeels zelf. En waar het niet lukt, organiseren we als gemeente een vangnet.

Deze kadernota beschrijft de hoofdzaken van ons beleid op het brede terrein van maatschappelijke ondersteuning. We maken duidelijk wat onze doelstellingen zijn en hoe we deze doelen willen bereiken. We hebben in 2008 een missie en visie op maatschappelijke ondersteuning ontwikkeld die ook voor de periode 2013 – 2016 van toepassing zijn. In 2012 is de visie op de decentralisaties 'Iedereen heeft Talent' vastgesteld. Een aantal onderdelen van deze visie zijn opgenomen in deze kadernota. De kadernota vormt de kapstok voor ons beleid voor de komende vier jaren. We gaan door op de inmiddels ingeslagen weg. De missie en visie luiden als volgt:

Missie:

"Het is prettig en aangenaam leven in Tynaarlo; wij zorgen voor ontwikkelingskansen en een sluitende aanpak om die te realiseren. We doen daarbij binnen ieders mogelijkheden een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners."

We zorgen voor adequate voorzieningen en preventief beleid. We willen graag een gemeente zijn waar de inwoners verantwoordelijk kunnen zijn voor hun eigen leven. Als dit niet lukt, helpt de gemeente daarbij.

Visie:

"Kansrijk Leven!"

Wij willen dat iedere inwoner van de gemeente zo aangenaam mogelijk leeft. Wij vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen, elkaar kan ontmoeten en dat mensen oog voor elkaar hebben. Iedereen zou kansen moeten krijgen zich te ontplooien en met respect voor elkaar zijn eigen leven te leiden. We beseffen dat de mate waarin mensen mogelijkheden hebben, verschillend kan zijn. We willen kansen voor iedereen bevorderen met preventief beleid, met de aanwezigheid van basisaccommodaties en voorzieningen en waar nodig met een doelmatig vangnet van individuele voorzieningen.

We hebben een prachtige gemeente met een goed sociaal en economisch klimaat. Een mooie plaats om te wonen, te werken en te recreëren. Over het algemeen kan iedereen zijn eigen weg prima vinden. Maar als het nodig is, willen wij voorkomen dat er dingen verkeerd gaan of dat mensen afglijden en in slechte omstandigheden terechtkomen. Wij ondersteunen onze inwoners met voorzieningen en ondersteuning waar dat nodig is.

Strategie:

- Ieder mens neemt de regie op zijn eigen leven en de daarbij horende verantwoordelijkheden.
- Inwoners krijgen (indien nodig) een passend aanbod afgestemd op behoefte, mogelijkheden en noodzaak, gericht op, wanneer mogelijk, een stap voorwaarts te maken.
- We sluiten aan bij wat op dit moment goed gaat.
- Waar mogelijk komen we tegemoet aan (veranderende) vraag van inwoners.
- We zorgen voor kwalitatief en kwantitatief voldoende basisvoorzieningen.
- We investeren in preventieve activiteiten/voorzieningen.
- We zorgen er voor dat organisaties elkaar kennen en goed samenwerken.
- We zorgen er voor dat de inrichting van de openbare ruimte uitnodigend is om 'mee te doen'.
- We zorgen er voor dat onze inwoners weten welke voorzieningen er zijn en hoe zij daar gebruik van kunnen maken.
- We monitoren de effecten en hiaten van het gevoerde beleid, waar nodig stellen we dit bij.

We werken met deze visie en missie aan kansen voor iedereen in onze samenleving!

Daarbij hanteren we binnen de gemeente de volgende uitgangspunten:

- Het profijtbeginsel wordt zoveel mogelijk toegepast. Het profijtbeginsel is gebaseerd op de gedachte dat burgers en bedrijven moeten bijdragen in de kosten van de door de overheid voortgebrachte voorzieningen naar de mate van het profijt dat zij (de burgers) van die voorzieningen hebben.
- Mensen gaan vóór dingen.
- De accenten voor ons voorzieningsniveau liggen binnen de drie hoofdkernen Zuidlaren, Eelde en Vries. Bereikbaarheid van voorzieningen wordt daarmee belangrijker dan aanwezigheid van voorzieningen.
- Preventieve voorzieningen gaan voor curatieve voorzieningen
- We doen waar mogelijk een groter beroep op individuele burgers, groepen van gebruikers en de 'civil society'.

2. Leefbaarheid: sociale samenhang en meedoen

Doel van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is 'meedoen' bevorderen en mogelijk maken. Meedoen versterkt de sociale samenhang en gaat de negatieve effecten van individualisering tegen. Wij denken dat dit de leefbaarheid op een positieve manier bevordert. Dit is dan ook de kern van ons Wmo-beleid. *Leefbaarheid* gaat over de feitelijke situatie in kernen in onze gemeente (dit zijn de dorpen maar ook de veel kleinere dorpen, 'gehuchten/ streken'), maar ook over de mening die verschillende inwoners hebben over hun woon- en leefomgeving. *Sociale samenhang* is af te meten aan de deelname van inwoners aan het maatschappelijke leven en hun betrokkenheid bij en binding met hun dorp of buurt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de organisatie van en deelname aan gezamenlijke buurt- en/of dorpsactiviteiten.

Het Wmo-beleid richt zich niet alleen op de kwetsbaren in de samenleving, maar wil vooral de relaties tussen kwetsbare en weerbare bewoners stimuleren en borgen. 'Oog hebben voor elkaar' speelt daarbij een cruciale rol. Dit komt ook tot uiting in de *informele zorg* die mensen elkaar geven. Het gaat hierbij om mantelzorg, oftewel 'zorg die aan een hulpbehoevende wordt gegeven door een of meer leden uit zijn of haar directe omgeving, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep of vanuit georganiseerd vrijwilligerswerk'.

Hoe rijmen het doel van de Wmo en onze inspanningen zich met de eigen verantwoordelijkheid van het individu die wij nadrukkelijk in onze visie hebben opgenomen? Wij zien het hebben en nemen van eigen verantwoordelijkheid door onze inwoners als wezenlijk onderdeel van het tegengaan van individualisering. Wanneer mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leven gaat dat niet alleen over het individu zelf. Het heeft ook betrekking op de mens in zijn sociale omgeving van familie, burens, vrienden, bekenden, werk, vrijwilligerswerk, verenigingsleven enzovoort. In deze sociale context nemen mensen verantwoordelijkheid voor elkaar en hebben ze oog voor elkaar. En soms betekent dat elkaar helpen en je steentje bijdragen, betaald of onbetaald. Eigen verantwoordelijkheid nemen is ook zélf kijken wat nodig is, initiatieven nemen en zo nodig ondersteuning zoeken en vragen bij mensen, organisaties of de gemeente om je heen.

2.1 Huidige situatie

De gemeente Tynaarlo kent een goede uitgangspositie. Er is een diversiteit aan levendige dorpen en buurten met een betrokken bevolking: mensen kennen elkaar en helpen elkaar, er is een bloeiend verenigingsleven en er zijn maar liefst 500 vrijwilligersorganisaties actief binnen de gemeente! Naast het wonen, het (vrijwilligers)werk en de inrichting van de openbare ruimte, is er een uitgebreid aanbod van sport, muziek, cultuur, sociaal-culturele activiteiten en velerlei andere activiteiten en voorzieningen. Hier ligt een basis voor het (kunnen) meedoen en het leggen van contacten. Veel activiteiten drijven op het vrijwilligerswerk. Dit stelt anderen in staat mee te doen, maar tegelijkertijd werkt het voor de vrijwilligers ook bindend en is het een heel actieve vorm van participatie. Vrijwilligers zijn het cement van onze samenleving; om dit te ondersteunen is er de vrijwilligersvacaturebank. Ook de inzet van mantelzorgers in onze gemeente is heel groot. We proberen deze groep zoveel mogelijk en vraaggericht te ondersteunen.

We realiseren ons ook dat het niet voor iedereen zo optimaal is. Niet iedereen heeft optimale ontwikkelingskansen en het is vaak lastig om de weg te vinden naar de juiste ondersteuning. Samen met onze inwoners werken we aan een leefbare omgeving. En ook het OGGZ-meldpunt en het Wmo-CJG-loket dragen bij aan de leefbaarheid. Wanneer het nodig is, helpen deze netwerken de weg te vinden naar de noodzakelijke ondersteuning.

2.2 Wat willen we bereiken?

Met het oog op de leefbaarheid van onze gemeente willen we de komende vier jaren weer inzetten op de volgende vier uitgangspunten:

- *Iedereen kan meedoen.*
- *Sociale samenhang in onze kernen en buurten.*
- *Inwoners van de kernen hebben oog voor elkaar en weten elkaar te vinden op de verschillende deelterreinen in het maatschappelijk leven. Zij vormen daarbij zélf de motor voor de initiatieven en de gemeente faciliteert door te investeren in de sociale leefomgeving en de openbare ruimte.*
- *Gemeente, inwoners en instellingen zorgen er samen voor dat iedereen zich welkom kan voelen in zijn of haar buurt of dorp.*

Wat gaan we daarvoor doen?

- ▶ Investeren in de sociale en veilige leefomgeving en de openbare ruimte van (kleine) kernen, onder andere door middel van ons plattelandsbeleid, de inzet van een plattelandscoördinator en met behulp van dorpschouwen.
- ▶ Het stimuleren van initiatieven gericht op het bevorderen van de leefbaarheid en sociale samenhang in kernen door inzet van het initiatievenbudget.
- ▶ Vrijwilligers en besturen van verenigingen ondersteunen en hiervoor vrijwilligersbeleid formuleren.
- ▶ Alert blijven op de vragen van mantelzorgers. Aan de hand van deze vragen mantelzorgers ondersteunen en over deze ondersteuningsmogelijkheden communiceren.
- ▶ Het bieden van een vangnet met individuele voorzieningen.
- ▶ Ontwikkelen van algemene en collectieve voorzieningen.
- ▶ Specifieke aandacht geven aan de gevolgen van stapeling van maatregelen die bezuiniging met zich mee brengen en alert blijven op onwenselijke gevolgen hiervan. Oplossingen hiervoor zijn maatwerk.
- ▶ Het stimuleren van ketensamenwerking door het faciliteren van netwerkoverleggen en samenwerking van ondersteuningsaanbieders. Hiertoe kunnen ook de combinatiefunctionarissen worden ingezet.
- ▶ Het Meedoenbeleid voor kwetsbare inwoners evalueren en indien wenselijk dit beleid herinrichten. Hierbij zal ook aandacht zijn voor het onderzoeken van de mogelijkheden voor het structureel inrichten van een sport- en cultuurvoorzieningen in natura.
- ▶ De activiteiten in alle kernen naar gebleken behoefte handhaven, indien mogelijk, en de hiervoor benodigde voorzieningen faciliteren.
- ▶ Het bevorderen van een evenwichtige, sociale wijkopbouw met ruimte voor doelgroepen zoals vastgelegd in Structuurvisie Wonen 2012 - 2020. We doen dit onder andere door een informatiecampagne Wonen: eigen verantwoordelijkheid in de eigen wooncarrière.

Een aantal van deze punten komen in de volgende hoofdstukken van deze kadernota verder aan de orde.

3. Preventief beleid: kansen tot ontplooiing

Wij zijn van mening dat iedereen in de gemeente de kans moet krijgen het beste uit zichzelf te halen: niemand mag buiten de boot vallen. Gelukkig gaat met het merendeel van de inwoners in Tynaarlo, zowel jong als oud, erg goed. Dit willen we graag zo houden. Vandaar dat we het erg belangrijk vinden in te zetten op preventief beleid.

Preventief beleid is gericht op het bevorderen van een doorgaande en permanente ontwikkelingslijn van 0 tot 100 jaar. Dat betekent onder andere het wegnemen van belemmeringen, het voorkomen van uitval, onderwijs/educatie voor jong en oud, het ontwikkelen van sociale vaardigheden en weerbaarheid en het voorkomen van isolement. Dit alles kunnen we niet alleen realiseren, hierbij is ook de deskundige hulp en betrokken samenwerking van partners nodig.

3.1 Huidige situatie

Goed preventief beleid voorkomt uitval. Daarom kiezen we voor breed toegankelijke, algemene en maatschappelijke voorzieningen waar het kan en individuele voorzieningen waar het echt moet. Op dit moment zijn er al veel (preventieve) activiteiten en voorzieningen binnen de gemeente die daaraan bijdragen. Dit willen we graag zoveel mogelijk behouden en waar nodig of gewenst verder intensiveren. In dit hoofdstuk gaan we in op de activiteiten, in het volgende hoofdstuk richten we ons op de voorzieningen.

3.2 Wat willen we bereiken?

Deze herijking van de Wmo-kadernota Kansrijk Leven! biedt ons een goede gelegenheid nog een keer scherp neer te zetten waar wij de komende vier jaren op in willen zetten als het gaat om preventie:

Van jong tot oud neemt iedereen - binnen zijn/haar mogelijkheden - de kans zich te ontwikkelen om mee te kunnen doen in onze samenleving. Wanneer iemand ondanks de preventieve en signalerende voorzieningen toch buiten de boot dreigt te vallen, wordt (tijdelijk) ondersteuning geboden met het doel beter toegerust deel te kunnen nemen aan zijn/haar leefomgeving.

We willen ons gedurende de komende 4 jaar actief inzetten op:

- ▶ Het waar nodig en waar mogelijk blijvend investeren in activiteiten en voorzieningen waarvan een preventieve werking uitgaat op het gebied van onder andere ouderenzorg, opbouwwerk, sociaalcultureel werk, creatieve ontwikkeling, gezondheidszorg en jeugd- en jongerenwerk en schuldhulpverlening.
- ▶ Stimuleren van initiatieven die zijn gericht op preventie door inzet van het initiatievenbudget.
- ▶ Een laagdrempelige voorziening waar jeugd en ouders terecht kunnen voor (opvoedings)ondersteuning. In dit Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG):
  - Wordt gewerkt met één goed functionerend signalerings- en registratiesysteem dat gedragen én gebruikt wordt door zoveel mogelijk organisaties zodat problemen en knelpunten bijtijds gesignaleerd worden.
  - Wordt bijgedragen aan een goede zorgstructuur, ketensamenwerking en samenhangend aanbod op uiteenlopende terreinen, zodat problemen snel en efficiënt aangepakt worden.
  - Is extra aandacht voor kwetsbare jongeren met wie het mis dreigt te gaan.
  - Wordt nauw samengewerkt met het OGGZ-netwerk
- ▶ Het versterken van de informatie en adviesfunctie van het Wmo-CJG-loket en de bekendheid van dit loket verder vergroten.

- ▶ Jong en oud - waar nodig - activeren en stimuleren tot meedoen middels brede, laagdrempelige en betaalbare activiteiten, waaronder sport, cultuur, educatie en alfabetisering. Dit betekent ook het stimuleren van voldoende aanbod van goede dagbesteding, ontspanningsmogelijkheden en van ondersteuning bij zingevingsvragen voor ouderen.
- ▶ Het ondersteunen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties zodat mensen meedoen aan de samenleving in de vorm van vrijwilligerswerk én anderen (diegenen die door vrijwilligers ondersteund worden) in staat worden gesteld mee te doen aan activiteiten. Dit zal worden vastgelegd in het nog te ontwikkelen vrijwilligersbeleid.
- ▶ Het preventief aanpakken van schuldenproblematiek, onder andere met de pilot Leefgeld die in 2012 is gestart en het herzien van het beleidsplan schuldhulpverlening.
- ▶ Faciliteren van de aansluiting van voorschoolse voorzieningen op het basisonderwijs, door het versterken van de zorgstructuur van de voorschoolse voorzieningen en het alert blijven op ondersteuningsvragen die betrekking hebben op deze aansluiting.
- ▶ Het waar nodig faciliteren van ondersteuning van jongeren bij de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs om uitval en problemen te voorkomen.
- ▶ Het herzien van het jeugdbeleid.
- ▶ In het kader van de wettelijke leerwerkplicht voor jongeren tot 27 jaar (iedereen tot 27 jaar gaat naar school of werkt) de gemeente een stimulerende rol laten spelen bij het vinden en/of aanbieden van werkplekken.
- ▶ Doorontwikkelen en uitvoeren van sportieve en culturele dagarrangementen. Dit onder regie van combinatiefunctionarissen en in samenwerking met partners uit de keten buurt/onderwijs/sport/cultuur. Dagarrangementen worden aangeboden om taakcombineerders te ontlasten (combineren arbeid en zorg) en om jeugdigen een doorlopende leerlijn te bieden op het gebied van sport en cultuur.
- ▶ Het bevorderen van bewustwording van inwoners ten aanzien van veiligheid in huis en het langer zelfstandig kunnen wonen en maatregelen nemen die daaraan kunnen bijdragen. We doen dit onder andere door een informatiecampagne Wonen.

4. Voorzieningen

We willen een gemeente zijn waarin inwoners verantwoord kunnen wonen en leven in een aangename omgeving. Om inwoners daarbij te faciliteren en de zelfredzaamheid van hulpbehoevenden te versterken, investeert de gemeente in voorzieningen. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen:

- a) Algemene voorzieningen
- b) Collectieve voorzieningen
- c) Individuele voorzieningen

Binnen de gemeente hanteren we het profijtbeginsel (kostendekkende dienstverlening). Het profijtbeginsel is gebaseerd op de gedachte dat burgers en bedrijven moeten bijdragen in de kosten van de door de overheid voortgebrachte voorzieningen naar de mate van het profijt dat zij (de burgers) van die voorzieningen hebben.

a) Algemene voorzieningen

Bij algemene maatschappelijke voorzieningen gaat het vooral om investeringen in de fysieke leefomgeving. Hierbij kan gedacht worden aan fiets- en ruiterspaden of leugenbankjes, speelveldjes, maar ook aan bibliotheken, schoolgebouwen en zwembaden. Deze laatste groep voorzieningen noemen we accommodaties. Als meerdere activiteiten/functions in één gebouw worden ondergebracht, spreken we van een multifunctionele accommodatie (Mfa).

b) Collectieve voorzieningen

Collectieve voorzieningen zijn voorzieningen die zonder indicatieprocedure of uitgebreide aanvraagprocedure aangeboden worden voor het verbeteren van de sociale leefomgeving. Voorbeelden zijn: maatschappelijk werk, klussendiensten, hulp bij thuisadministratie, boodschappendiensten, combinatiefunctionarissen en busvervoer door vrijwilligers.

c) Individuele voorzieningen

Voor mensen die meer nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving zijn er individuele voorzieningen om beperkingen te compenseren. De gemeente werkt volgens het principe van 'de kanteling'. De klant meldt zich bij de gemeente voor een gesprek. Tijdens een huisbezoek wordt de ondersteuningsvraag besproken. Vervolgens worden de mogelijkheden van de klant in kaart gebracht. Wat heeft de klant zelf geprobeerd om de eigen situatie te verbeteren? Zijn er mensen in zijn omgeving die kunnen helpen? Tenslotte wordt gekeken waarin de gemeente kan bijdragen. Een belangrijke schakel in dit proces is de ouderenadviseur, samen met de seniorenvoorlichters informeert zij ouderen over de mogelijkheden t.a.v. wonen, welzijn en zorg in de gemeente. Voorbeelden van individuele voorzieningen zijn: huishoudelijke hulp, woningaanpassingen, leerlingenvervoer, een rolstoel, het Jeugd sportfonds, kinderkampen, activeringstrajecten naar gesubsidieerd- of vrijwilligerswerk, een werkplek bij Alescon (SW-bedrijf) of Bijzondere Bijstand.

4.1 Huidige situatie

4.1.1 Algemene voorzieningen

Binnen de gemeente Tynaarlo zijn, verspreid over de dorpen, verschillende accommodaties. De gemeente Tynaarlo is in 2003 gestart met het project Integraal Accommodatiebeleid (IAB). De uitvoering van dit IAB, en daarmee ook de realisatie van multifunctionele accommodaties (Mfa's), is noodzaak. De kwaliteit van het verouderde gemeentelijk gebouwenbestand is dusdanig dat er fors moet worden geïnvesteerd. Daarbij blijkt in veel gevallen op termijn nieuwbouw voordeliger dan renovatie. Bovendien biedt het IAB kansen om activiteiten op het gebied van welzijn, onderwijs en sport zo doelmatig mogelijk te huisvesten, ruimten multifunctioneel te gebruiken (meer met minder) en inhoudelijke samenwerking te stimuleren.

Het IAB-beleid richt zich op ruimtebehoefte van activiteiten en niet op instandhouding van accommodaties. Het gaat hierbij om activiteiten waarvoor de gemeente in meer of mindere mate een verantwoordelijkheid heeft (zoals vastgelegd in het ABC-beleid).

4.1.2 Collectieve voorzieningen

Collectieve voorzieningen worden door het gehele maatschappelijk veld geïnitieerd en aangeboden. De door de gemeente Tynaarlo gesubsidieerde voorzieningen worden verzorgd en aangeboden door de professionele zorg- en welzijnsorganisaties. De coördinatie van het aanbod voor heel kwetsbare groepen zoals de daklozenopvang of blijf-van-mijn-lijfhuizen wordt verzorgd door de centrumgemeente Assen.

Naast de verantwoordelijkheid die de gemeente neemt, zijn de initiatieven van verenigingen, scholen, kerken of gebedshuizen van groot belang voor de ontwikkeling en ondersteuning van jong en oud. Voor het realiseren van een goede samenwerking tussen alle partijen ondersteunen we een ketenbenadering.

4.1.3 Individuele voorzieningen

Voordat de gemeente een voorziening op maat levert, wordt de situatie en de mogelijkheden van de aanvrager in beeld gebracht. Dit doen we door op huisbezoek te gaan bij de aanvrager en gesprekken te voeren met de eventuele hulpverleners die al actief zijn voor betrokkene. Een belangrijke schakel in het aanvragen van voorzieningen is de ouderenadviseur. Daarnaast zijn er de seniorenvoorlichters die als vrijwilliger bij alle mensen van 75 jaar en ouder op bezoek gaan om ze te informeren over hun mogelijkheden.

We bieden huishoudelijke hulp, hulpmiddelen, woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen en hebben een Wmo-CJG-loket waarin alle inwoners terecht kunnen met vragen op alle levensgebieden. De verordening die is opgesteld voor de individuele voorzieningen, is in 2013 geëvalueerd en aangepast gericht op de 'kantelingsgedachten' van de Wmo. Uit de evaluatie blijkt dat het gevoerde beleid aansluit bij de behoefte: er komen geen beleidswijzigingen uit de evaluatie voort. Dit blijkt ook uit de klanttevredenheidsonderzoeken individuele voorzieningen die sinds 2008 jaarlijks is herhaald. De verordening en het uitvoeringsbeleid zijn op onderdelen vereenvoudigd, waardoor de uitvoering klantgerichter kan plaatsvinden.

4.2 Wat willen we bereiken?

Waar willen wij de komende vier jaren op in zetten als het gaat om voorzieningen? De gemeente Tynaarlo wil iedereen een kansrijk leven en aangenaam woonklimaat bieden, waarin het kunnen nemen van de eigen verantwoordelijkheid van mensen voorop staat. Om dit te bereiken investeren we onder andere in voorzieningen en de fysieke leefomgeving, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen maatschappelijke, algemene en individuele voorzieningen.

Voor het realiseren van voorzieningen gelden de volgende uitgangspunten:

- *Ieder mens heeft de regie op zijn eigen leven en heeft eigen verantwoordelijkheden.*
- *Inwoners van de gemeente Tynaarlo zijn tevreden over de voorzieningen en weten ze te vinden.*
- *Een verschuiving van het aanbod van individuele voorzieningen naar algemene en collectieve voorzieningen door indicatiecriteria, eigen bijdragen en het gebruik laten maken van regulier aanbod.*
- *Als de algemene voorzieningen niet toereikend zijn, zorgen we dat de collectieve en individuele voorzieningen beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar zijn voor iedereen.*

We zetten ons de komende vier jaren opnieuw actief in voor:

- ▶ Het faciliteren van 'de kanteling', onder andere door een informatiecampagne voor deze mentaliteitsverandering.
- ▶ Het laten aansluiten van het aanbod van voorzieningen op de vraag, door voorzieningen waarvan geen gebruik wordt gemaakt te saneren of voorzieningen aan te passen aan de vraag.
- ▶ Het kunnen aanvragen van een adviserings- en ondersteuningsgesprek met de gemeente.
- ▶ Het uitvoeren van de notitie Plattelandsbeleid door het in stand houden van de plattelandscoördinator en het organiseren van dorpschouwen.
- ▶ We faciliteren dorpsverenigingen zodat ze kunnen bijdragen aan deze kanteling en de sociale samenhang kunnen versterken.
- ▶ Bij de subsidieverlening leggen we de nadruk op het ondersteunen van ideeën en initiatieven van burgers, bedrijven en professionele organisaties die gericht zijn op leefbaarheid, sociale samenhang en preventie.
- ▶ Het bij voorkeur in bruikleen verstrekken van voorzieningen waardoor hergebruik mogelijk is.
- ▶ Het uitbreiden van de rolstoel- of scootmobielpools daar waar algemeen gebruik mogelijk en efficiënt is.
- ▶ De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de voorzieningen in stand houden, o.a. door middel van subsidiering van het vrijwilligersvervoer waardoor de ritprijs voor reizigers betaalbaar blijft. Het wonen in kleine dorpen zonder te beschikken over eigen vervoer hoeft op deze manier geen belemmering te zijn om mee te doen.
- ▶ Het uitvoeren van het IAB-beleid.
- ▶ De geestelijk verzorgers hebben een plek in de samenwerkingsketen van de collectieve voorzieningen.
- ▶ Alle voorzieningen in het kader van minimabeleid worden in natura aangeboden.
- ▶ Het actief onder de aandacht brengen van alle voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.
- ▶ Het uitnodigen tot het gebruiken van de openbare ruimte door middel van recreatieve voorzieningen.
- ▶ Een verruiming van de openingstijden van de (meeste) maatschappelijke voorzieningen.

5. Ketensamenwerking

In de regio Groningen - Assen en binnen de gemeente Tynaarlo zijn vele organisaties en sociale verbanden actief die zowel professioneel als vrijwillig talloze kwalitatief hoogwaardige activiteiten en voorzieningen bieden waarvan iedereen gebruik kan maken. Hierop zijn we in de hoofdstukken 3 en 4 ingegaan. Echter, wij denken dat er nóg meer en nóg beter van al deze voorzieningen gebruik kan worden gemaakt wanneer mensen de organisaties beter weten te vinden en deze organisaties onderling beter en/of intensiever samenwerken. Op deze manier willen we bereiken dat iedereen zich kan ontplooien, kansen kan verwezenlijken of de zorg kan ontvangen die hij of zij nodig heeft.

Soms weten mensen niet precies waar ze moeten zijn voor een bepaald product of bepaalde dienst. Wij willen graag dat de organisatie waar iemand zich meldt, diegene - indien nodig - naar de juiste plek leidt. Daarom is het belangrijk dat organisaties elkaar kennen en weten wat andere doen. En wanneer mensen een beroep moeten doen op meer dan één organisatie, dan is het belangrijk dat deze organisaties goed samenwerken. Want pas dan kan een cliënt optimaal worden bediend bij zijn vraag om ondersteuning of ontwikkeling. Dit noemen we ketensamenwerking: zelfstandige partners werken in ketens samen aan het realiseren van een product dat voorziet in de behoefte van een cliënt, waarbij zij ook de werkwijzen en interventiemethoden op elkaar afstemmen. Het optimaliseren van deze ketensamenwerking kunnen we niet alleen: daarvoor hebben we de betrokkenheid en inzet van alle samenwerkingspartners nodig. Het Wmo-CJG-loket heeft een spilfunctie in deze samenwerking.

5.1 Huidige situatie

De wens tot een goede keten van voorzieningen te komen is niet nieuw. Gelukkig hebben wij in onze gemeente instellingen die doen waar zij goed in zijn en zich richten op hun core-business. Graag willen we goede samenwerkingsvormen en daarom bestaande overleggen en netwerken die we waardevol vinden versterken. Ook faciliteren we complexe(re) netwerken, zoals het OGGZ-meldpunt, het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Netwerkoeverleg Participatie.

Het gemeentelijke Wmo-CJG-loket heeft binnen deze ketensamenwerking een bijzondere plek. Iedere inwoner kan hier met elke vraag terecht, want het loket - dat zich steeds blijft ontwikkelen - streeft ernaar toegankelijk te zijn voor alle vragen en deze zo nodig door te leiden naar de juiste organisatie. Met de organisaties die aan cliëntondersteuning doen hebben we overdrachtsafspraken gemaakt.

5.2 Wat willen we bereiken?

De Wmo geeft ons de opdracht integraal beleid te maken op alle terreinen van maatschappelijke ondersteuning. Ons doel:

- *De keten van samenwerking zodanig optimaliseren dat er zo efficiënt mogelijk gewerkt wordt.*
- *Doelgroepen kunnen maximaal gebruik maken van het bestaande netwerk zonder daarbij de weg te verliezen.*
- *Het voorkomen van leemtes en hinderlijke overlap.*

Dit houdt in dat er een dekkend en samenhangend aanbod van voorzieningen is, zonder hinderlijke overlap. Mensen moeten (beter) weten waar ze moeten zijn voor een bepaald product of bepaalde dienst (zie ook hoofdstuk 6: Communicatie). Ook willen we dat organisaties cliënten snel en efficiënt naar de juiste plek toe leiden. Daarom is het belangrijk dat organisaties elkaar kennen en weten wat elke organisatie doet. Een goede samenwerking tussen organisaties is nodig, zodat de cliënt optimaal bediend wordt bij zijn vraag om ondersteuning of ontwikkeling. Het Wmo-CJG-loket heeft een spilfunctie in deze onderlinge kennis van elkaars aanbod.

Wij zien voor onszelf een faciliterende rol om voor een sluitend aanbod te zorgen. We werken toe naar één integrale intake in ons Wmo-CJG-loket - of daar waar de cliënt zich meldt.

De komende vier jaar zetten wij actief in op:

- ▶ Faciliteren van de ketensamenwerking en samenwerking tussen ondersteuningsaanbieders. Dit doen we onder andere door netwerkoeverleggen te faciliteren en de inzet van combinatiefunctionarissen.
- ▶ De kwaliteit binnen de samenwerkingsketen; waarbij de aanbieders hun aanbod communiceren met ketenpartners en cliënten en waarbij zij verantwoordelijk zijn voor de eigen kwaliteit en bereid zijn cliënten over te dragen.
- ▶ Een sluitend aanbod van voorzieningen, zowel als het gaat om terreinen zoals welzijns- en zorgvoorzieningen, maar ook op het gebied van toeleiding naar vrijwilligerswerk en begeleid of regulier werk.
- ▶ Het onderkennen van klachten en haperingen in de keten en het nemen van de regie waar de ketensamenwerking niet goed loopt. Hiertoe spreken we af dat subsidieontvangers aan gemeente rapporteren over overdrachten en knelpunten in die ketensamenwerking.
- ▶ Het stimuleren van netwerkvorming en faciliteren waar dat nodig is om tot een betere samenwerking te komen.
- ▶ Het opnemen van ketensamenwerking als voorwaarde bij het inkopen van de individuele voorzieningen.
- ▶ Het verbreden van de reikwijdte en het versterken van de informatie- en adviesfunctie van het Wmo-CJG-loket, het nemen van de regierol in het ondersteuningsaanbod aan onze inwoners.
- ▶ Het laten fungeren van het Wmo-CJG-loket als een spin in het web dat mensen opvangt die niet weten waar zij met hun vraag terecht kunnen.

6. Communicatie over 'Kansrijk Leven!' en de Wmo

In voorgaande hoofdstukken hebben we kaders, doelen en beleidsvoornemens rondom de basisgedachte 'Kansrijk Leven!' beschreven. Wij zien communicatie als middel om dit in de praktijk te kunnen brengen.

6.1 Huidige situatie

De invoering van de Wmo in 2007 heeft vanaf de start op een interactieve manier plaatsgevonden in onze gemeente, in een open dialoog met inwoners, adviesraad en organisaties. Er is daarbij een constructieve samenwerking ontstaan die we graag willen voortzetten.

Het Wmo-CJG-loket is ontstaan uit de winkel 'Wonen, Welzijn en Zorg'. Het loket heeft zich ontwikkeld als ingang en informatie- en adviespunt voor algemene, collectieve en individuele voorzieningen. In de komende periode richten wij ons (met het oog op de decentralisaties) op het uitbreiden van deze ingang naar alle vragen en voorzieningen op alle levensgebieden:

- Opvoeden en opgroeien (Jeugd en Zorg)
- Leren en werken (Participatiewet, reguleringen onderkant arbeidsmarkt)
- Samenleving, ondersteuning en wonen (Meedoen, Wmo, Begeleiding en Persoonlijke verzorging)
- Regelgeving en geldzaken (schuldhulpverlening en minimabeleid)

Uit de jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoeken Wmo (sinds 2008) is naar voren gekomen dat de aanwezige voorzieningen voldoende bekend zijn bij veel inwoners. De komende tijd richten wij ons op het bekend worden van de breedte van het loket.

6.2 Wat willen we bereiken?

Wij gaan op het terrein van de maatschappelijke ondersteuning steeds uit van de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners. Tegelijkertijd organiseren we dat mensen (blijven) omzien naar elkaar en dat mensen van jong tot oud kunnen meedoen. Op veel verschillende momenten en manieren wordt het meedoen in onze omgeving zichtbaar. De rijke schakering aan netwerken en dwarsverbanden in Tynaarlo versterkt een brede participatie van burgers aan het maatschappelijk leven. Ons doel is:

Iedereen is goed op de hoogte van de mogelijkheden en voorzieningen om kansrijk te leven! Dit ondersteunt de zelfredzaamheid van en de ketensamenwerking ten behoeve van onze inwoners.

We hebben voor de communicatie de volgende uitgangspunten:

- 1) We dragen er doorlopend zorg voor dat ons beleid bekend is zowel bij de inwoners van Tynaarlo als bij organisaties die in deze gemeente actief zijn. We willen graag duidelijk hebben wat de gemeente doet en wat zij van haar inwoners verwacht en we roepen op tot samenwerking en initiatief.
- 2) We maken duidelijk hoe mensen ondersteuning kunnen krijgen als ze dit nodig hebben en communiceren hoe inwoners en organisaties ook zélf die producten en diensten kunnen vinden. Het Wmo-CJG-loket heeft hierin een belangrijke rol, omdat men hier altijd terecht kan met vragen.
- 3) Binnen de gemeentelijke organisatie (intern) zijn de medewerkers op alle betrokken beleidsterreinen op de hoogte van het vastgestelde beleid, zodat zij dit kunnen toepassen op hun werkterrein.
- 4) We onderhouden een continue open communicatie met de Wmo-adviesraad.
- 5) Er is een sterke verbinding tussen beleid en het Wmo-CJG loket.

We leggen in de communicatie de volgende accenten:

- ▶ Het faciliteren van de benodigde mentaliteitsverandering die nodig is om 'de kanteling' ook bij inwoners en vrijwilligersorganisaties tot stand te brengen
- ▶ Faciliteren en stimuleren van actieve burgerparticipatie (via de adviesradenstructuur).
- ▶ We blijven investeren in de breedte van het Wmo-CJG-loket.
- ▶ 'Organiseren en faciliteren van netwerkoeverleggen zodat het Wmo-CJG-loket en de ketenpartners goed geïnformeerd zijn over alle voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden voor onze inwoners.
- ▶ Interactieve beleidsvoorbereiding in samenspraak met onze inwoners en de Wmo-adviesraad als partner.
- ▶ Het onder de aandacht brengen van de veranderingen van voorzieningen en beleidsmaatregelen bij de verschillende doelgroepen.
- ▶ Een goede promotie van het Wmo-beleid en het Wmo-CJG-loket bij de ketenpartners.

7. Uitvoering

In de voorgaande hoofdstukken heeft u kunnen lezen wat we in de komende jaren gaan doen en willen bereiken op het brede terrein van maatschappelijke ondersteuning. Dit hoofdstuk beschrijft hoe we na vaststelling van deze herziene kadernota van dit beleid tot uitvoering komen en wat we daarvoor gaan doen. Want wat we willen is:

- *Een slagvaardige en efficiënte uitvoering van deze kadernota.*
- *Inzichtelijk hebben of en in welke mate het geformuleerde beleid bijdraagt aan de gestelde doelen.*
- *Inspelen op nieuwe wensen en ontwikkelingen.*

In dit uitvoeringshoofdstuk komen achtereenvolgens de volgende zaken aan de orde:

- 1) De betrokkenheid van inwoners en organisaties bij het geformuleerde beleid.
- 2) Het laten 'landen' van de visie en de kaders voor beleid binnen de gemeentelijke organisatie en het verder uitwerken van de kaders tot concrete actiepunten.
- 3) De sturing op de uitvoering van de actiepunten.
- 4) De wijze en organisatie van de monitoring en evaluatie van de effecten van het beleid.

7.1 Betrokkenheid van inwoners en organisaties

Om de betrokkenheid van inwoners en organisaties bij de Wmo te vergroten, is het belangrijk dat we duidelijk laten weten wat we (gaan) doen (zie hoofdstuk 6: Communicatie).

De invloed op het beschreven beleid en de voeling met de uitvoering daarvan zal worden gewaarborgd door de integrale advisering en signaleringsfunctie door de Wmo-adviesraad enerzijds en de klankbordfunctie van het Netwerkoverleg Participatie en het cliëntondersteunersoverleg anderzijds. In de twee laatstgenoemde overleggen heeft een afspiegeling van aanbieders van zorg en welzijn uit onze gemeente zitting.

7.2 Van kadernota tot uitvoering

Deze kadernota beschrijft de visie en de kaders en vormt de kapstok voor al het beleid dat onder maatschappelijke ondersteuning valt. Dit wordt uitgewerkt binnen het huidige en in nieuw beleid op de diverse deelterreinen. De uitvoering van het uitvoeringsplan vindt plaats binnen de lijnorganisatie.

7.3 Monitoring en evaluatie van effecten

We willen weten of het beleid dat wij hebben ingezet (voldoende) bijdraagt aan het realiseren van onze visie en het behalen van de gestelde beleidsdoelen. Ook zijn we alert op nieuwe ontwikkelingen; zo nodig stellen we onze activiteiten of het beleid bij. Hoe doen we dat?

In deze kadernota hebben we zoveel mogelijk de gewenste effecten en resultaten van het Wmo-beleid omschreven. Deze worden in de actieplannen zo(veel) mogelijk gekwantificeerd. Op basis daarvan kan de monitoring plaatsvinden. Daarvoor hebben we de beschikking over een aantal middelen en instrumenten. Sommige daarvan zijn 'hard' en kwantificeerbaar, maar we zullen zeker ook oog hebben voor minder meetbare signalen of effecten/resultaten en nieuwe ontwikkelingen.

Beschikbare middelen/instrumenten

Middelen/instrumenten die we willen inzetten zijn:

- ▶ Het (her)formuleren van prestatie-indicatoren en het rapporteren hierover in onze programmabegroting.

- ▶ Rapportages over prestatie-indicatoren, jaarverslagen/tendrapportages en klanttevredenheidsmetingen van diverse instellingen waarmee wij subsidiecontracten hebben gesloten.
- ▶ Prestatie-indicatoren van ketenpartners.
- ▶ Klanttevredenheidsonderzoeken voor onze eigen individuele Wmo-voorzieningen waarvan de resultaten jaarlijks voor 1 juli worden gepubliceerd.
- ▶ Een periodieke monitoring van het woonplan.

Daarnaast verwachten we ook dat de meedenk- en signaleringsfunctie van onze Wmo-adviesraad hier een belangrijke rol in speelt.

Werkwijze

Met behulp van bovenstaande middelen en instrumenten worden per deelterrein gegevens verzameld. Om een evaluatie van het totale, integrale Wmo-beleid te laten plaatsvinden, bundelen en interpreteren we vervolgens alle gegevens op één (nader te benoemen) centraal punt in de gemeentelijke organisatie bij de volgende evaluatie.

De evaluatie van deze kadernota vindt opnieuw plaats vier jaar na vaststelling, in 2016 – 2017.

8. Financiën

In dit laatste hoofdstuk vindt de financiële vertaalslag plaats van de visie en beleidskaders zoals die beschreven zijn in de voorgaande hoofdstukken. Een groot deel van het huidige gemeentelijk beleid - en dus ook de activiteiten en voorzieningen - past binnen de in deze kadernota geformuleerde visie en kaders en worden ook de komende jaren in stand gehouden. Het financieel overzicht blijft daarom bijna gelijk. Uit de evaluatie zijn een aantal accentwijzigingen of kostenwijzigingen voortgekomen die invloed hebben op het financiële plaatje, verder is de financiële raming gelijk.

In deze kadernota worden geen voorstellen gedaan voor nieuw beleid. Wel wordt ten opzichte van de vorige kadernota Kansrijk Leven het plaatje geactualiseerd aan de huidige situatie: het financiële plaatje van sommige voorzieningen is gewijzigd en sommige voorzieningen zijn na een pilotperiode structureel voortgezet na bewezen ondersteuningssucces voor onze inwoners.

Voorgesteld wordt voor de jaren 2013 tot en met 2014 een bedrag van € 4.103.100,- te ramen voor de uitvoering van de voorzieningen zoals opgenomen in deze kadernota: € 3.688.800,- dekking Wmo-budget en € 414.300,- dekking andere budgetten (Structuurvisie Wonen, Sport- en Welzijnsbudgetten, Schuldhulpverlening, Volksgezondheidsbudgetten).

Een bedrag van € 700.000,- van het Wmo-budget is reeds gereserveerd voor personele kosten. Alle genoemde lasten passen binnen de reeds vastgestelde begroting 2013 (en de bezuinigtaakstelling van € 115.000,- is hierin verwerkt).

De budgetten uit de algemene uitkering in het gemeentefonds rondom Wmo zijn kaderstellend. Het uitgangspunt is dat de Wmo-uitgaven de Wmo-inkomsten niet overstijgen. Vanwege de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, zoals de voorgenomen bezuinigingen op de huishoudelijke hulp en de decentralisaties wordt dit hoofdstuk vanaf 2015 herzien.

Hieronder ramen we de financiële consequenties van de kosten voor de uitvoering van de kadernota Kansrijk Leven! 2013 - 2014.

Voorziening	Bedrag op jaarbasis	Dekking	Structureel of Incidenteel
Het uitvoeren het plattelandsbeleid door de plattelandscoördinator en het organiseren van dorpsschouwen in alle dorpen.	€ 32.000,-	Wmo-budget	S
Het bevorderen van bewustwording van inwoners ten aanzien van veiligheid in huis en het langer zelfstandig kunnen wonen en maatregelen te nemen die daaraan kunnen bijdragen.	€ 10.000,-	Budget Structuurvisie Wonen 2012	I
Het door ontwikkelen van een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), het Wmo-CJG-loket en het loket sociale zaken als één geheel.	PM	JGZ-budget, reguliere personeelslasten	I
Het stimuleren en faciliteren van goede afstemming en overdracht tussen het basis-onderwijs en voortgezet onderwijs.	PM	JGZ-budget, reguliere personeelslasten	I

Het stimuleren van dagarrangementen en inhoudelijke samenwerking op scholen/multifunctionele accommodaties (Mfa's), kinderen ontplooiingsmogelijkheden bieden én ouders gelegenheid bieden werk en kinderen/opvang te combineren ('7-7 beleid') door de inzet van combinatiefunctionarissen.	€ 40.000,-	Wmo-budget	S
	€ 183.600,-	Sport- en Welzijnsbudgetten en Rijksbijdrage	S
Het ondersteunen van mantelzorgers en voorkomen van overbelasting van mantelzorgers.	€ 55.000,-	Wmo-budget	S
Respijtzorg (ook voor dementie)	P.M.	Op grond van Wmo-verordening, Wmo-budget individuele voorzieningen.	S
Ondersteuning van ouderen bij zingevingsvragen: Geestelijke Verzorging.	€ 10.000,-	Wmo-budget	S
<u>Minimabeleid:</u> Het ombuigen van het Meedoenbeleid naar voorzieningen in natura: alle voorzieningen in het kader van het minimabeleid in natura.	€ 0,-	Opgenomen in ISD-begroting: reguliere werkzaamheden.	I
Voorzieningen in het kader van minimabeleid - Meedoenbeleid	€ 77.000,-	Wmo-budget	S
<u>Schuldhelpverlening:</u> ⌘ Het preventief aanpakken van schuldenproblematiek. Pilot Leefgeld.	€ 5.000,-	Wmo-budget	S
⌘ Humanitas Thuisadministratie	€ 3.700,-	Budget schuldhelpverlening	S
⌘ Schuldhelpverlening: budgetbeheer en schuldenregelingen.	€ 194.000,-	Budget schuldhelpverlening	S
Het verder stimuleren van meer rolstoel- of scootmobielpools daar waar algemeen gebruik mogelijk en efficiënt is.	P.M.	Wmo-budget 'Hulpmiddelen', mogelijke besparing ten gunste dit Wmo-budget individuele voorzieningen.	S
Vrijwilligersvervoer, Belbus.	€ 60.000,-	Wmo-budget	S

Het nemen van de regie in de ketensamenwerking ter bevordering van een goede samenwerking tussen ondersteunings- en zorgaanbieders en tussen regievoerders ondersteuning en zorg (Wmo, AWBZ, ZW).	€ 0,-	Intensivering binnen reguliere werkzaamheden en het projectteam transities.	I
Wmo subsidies die bijdragen aan de doelstellingen van de kadernota.	€ 17.000,-	Wmo-budget	S
	€ 18.000,-	Welzijnbudget en Volksgezondheidbudget	S
Maatschappelijke stages	€ 9.000,-	Wmo-budget	S
OOGz netwerk, voorzittersrol.	€ 20.000,-	Wmo-budget	S
Het verbreden van de reikwijdte en het versterken van de adviesfunctie van het Wmo loket. Het implementeren en uitvoeren van de (nieuwe) taken in het kader van de Wmo, Jeugdzorg en Participatiewetgeving.	€ 40.000,-	⌘ Binnen takenpakket van teamcoördinator Wmo, Wmo-budget personeelslasten, 0,5 fte.	S
	€ 600.000,-	⌘ Binnen takenpakket Wmo-consulenten 5,2 fte en Wmo-administratie 1,4 fte.	S
	P.M.	⌘ Taakverbreding Wmo-consulenten, gevolgen voor capaciteit nader te bezien.	S
<u>Wmo-adviesradenstructuur:</u> ⌘ Werkbudget Wmo-adviesraad en de werkgroepen. ⌘ Ambtelijke ondersteuning Wmo-adviesraad.	€ 8.000,-	Wmo-budget	S
	€ 23.000,-	Wmo-budget, 0,2 fte personeelslasten	S
Vrijwilligersvacaturebank	€ 40.000,-	Wmo-budget	S
	€ 5.000,-	Welzijnbudget	S
Budget 'Initiatieven'	€ 15.000,-	Wmo-budget	S

Reguliere beleidstaken Wmo en ontwikkelen beleid en voorzieningen nieuwe wettelijke taken.	€ 100.000,-	Binnen takenpakket afdeling Beleid en Regie, 1 fte. Wmo-budget, personeelslasten.	S
Externe indicatiestelling individuele voorzieningen.	€ 35.000,-	Wmo-budget	S
Indicatiestelling Transferpunten	P.M.	Binnen het budget indicatiestelling.	S
<u>Individuele Wmo-voorzieningen:</u> ⌘ Collectief Wmo-vervoer ⌘ Wmo-woonvoorzieningen ⌘ Wmo-hulpmiddelen ⌘ Wmo-huishoudelijke hulp ⌘ Wmo-PGB	€ 360.000,- € 300.000,- € 300.000,- € 1.970.000,- € 240.000,-	Wmo-budget, inning eigen bijdragen CAK	S S S S S
Wmo-uitvoeringskosten	€ 24.000,-	Wmo-budget	S
Boodschappendienst	€ 30.000,-	Wmo-budget	S

Afkorting PM: Pro Memori (kosten nog onbekend, kosten in een andere post verwerkt)

<i>Totaal</i>	€ 3.687.000,-	<i>Voorzieningen</i>	<i>Wmo-budget</i>
	€ 414.300,-	<i>Voorzieningen</i>	<i>Structuurvisie Wonen, Sport- en Welzijnsbudgetten, Schuldhulpverlening, Volksgezondheidsbudgetten</i>
	€ 723.000,-	<i>Personele kosten</i>	<i>Wmo-budget</i>

Totaal Wmo**Wmo – vervoer**

Individuele voorzieningen	€ 360.000,-
Vrijwilligersvervoer	€ 60.000,-

Wmo – woonvoorzieningen

Individuele voorzieningen	€ 300.000,-
---------------------------	-------------

Wmo – hulpmiddelen

Individuele voorzieningen	€ 300.000,-
---------------------------	-------------

Wmo – huishoudelijke zorg

Individuele voorzieningen	€ 1.970.000,-
Boodschappendienst	€ 30.000,-

Wmo – PGB

Individuele voorzieningen	€ 240.000,-
---------------------------	-------------

Wmo – mantelzorg

Collectieve voorzieningen	€ 55.000,-
---------------------------	------------

Wmo – subsidies

€ 17.000,-

Wmo – uitvoeringskosten

€ 25.800,-

Wmo – personeelslasten

€ 40.000,-

Wmo - minimabeleid

Individuele en collectieve voorzieningen	€ 77.000,-
--	------------

Wmo - initiatieven

Jaarlijks budget	€ 15.000,-
------------------	------------

Wmo - adviesstructuur

Werkbudget	€ 8.000,-
------------	-----------

Wmo - indicatiestelling

€ 35.000,-

Combinatiefunctionarissen

€ 40.000,-

Plattelandscoördinator

€ 32.000,-

Geestelijke Verzorging

€ 10.000,-

Schuldhulpverlening

€ 5.000,-

OOGz netwerk, voorzitterschap

€ 20.000,-

Vrijwilligersvacaturebank

€ 40.000,-

Maatschappelijke stages

€ 9.000,-

Totaal € **3.688.800,-**

Bijlage De 10 prestatievelden van de Wmo

De Wmo onderscheidt negen prestatievelden. Het begrip prestatieveld is gedefinieerd als 'gebieden van maatschappelijke ondersteuning waarop concrete prestaties van gemeenten verwacht worden en waarop inwoners hun lokale bestuur kunnen aanspreken'.¹ De gemeente Tynaarlo heeft ervoor gekozen een (tiende) prestatieveld 'wonen' toe te voegen, omdat er een directe link is van zowel 'wonen - zorg - welzijn' als 'duurzaamheid en vergrijzing' met de Wmo en in geen van de andere prestatievelden het wonen expliciet aan de orde komt.

Prestatieveld 1: Het bevorderen van leefbaarheid en sociale samenhang

De volledige omschrijving is *bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten*. Dit prestatieveld is ruim en breed geformuleerd. De gemeente heeft hier dan ook een grote vrijheid om lokaal invulling te geven en prioriteiten te stellen. Aantrekkelijke plekken waar allerlei inwoners elkaar kunnen ontmoeten kunnen bijvoorbeeld zijn: een wijkcentrum waar verschillende zorg- en welzijnsfuncties worden gecombineerd of sport. Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid raakt ook andere sectoren als wonen, ruimtelijke ordening, integratiebeleid, veiligheid en economie.

Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning van jeugd

De volledige omschrijving is *'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden'*. Dit prestatieveld heeft betrekking op de in een gemeente wonende jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Een verhoogd risico is bijvoorbeeld een ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval of criminaliteit. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op andere wetgeving, zoals de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheidszorg (WCPV), de Leerplichtwet en vastgelegde taken. Op lokaal niveau moeten de volgende functies van het preventief jeugdbeleid in ieder geval aanwezig zijn: informatie en advies, signaleren van problemen, toegang en toeleiding tot het hulpaanbod, licht-pedagogische hulp en coördinatie van zorg.

Prestatieveld 3: Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op *activiteiten die de inwoner de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning*. Dit prestatieveld kan zowel een algemene als een individuele component hebben. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering bij de zorgvraag. Het gaat hierbij om de 'één loket gedachte': een inwoner dient zich in principe niet vaker dan één keer tot de gemeente behoeven te wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen.

Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet op kan lossen. Cliëntondersteuning heeft tot doel de regie van de cliënt (en zijn omgeving) te versterken, om zo de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Het kan informatie en advies omvatten, maar vooral ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen.

---

¹ Notitie *Samenwerken aan de Boxtelse samenleving*, 2006

Prestatieveld 4: Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Onder mantelzorg verstaan we de zorg die mensen bieden aan een naaste; deze zorg wordt vrijwillig (al kunnen de omstandigheden zodanig zijn dat de mate van vrijwilligheid beperkt is) en niet vanuit een bepaald georganiseerd verband geboden door mensen die al voor het ontstaan van de zorgvraag een bepaalde sociale relatie met elkaar hadden. Mantelzorg neemt in de Nederlandse gezondheidszorg een belangrijke plaats in. Ongeveer 75% van de zorg die aan mensen thuis wordt geboden komt voor rekening van mantelzorgers. Zonder mantelzorgers is het zorgsysteem in ons land failliet. Vrijwilligers, actief in clubs, organisaties en verenigingen, vormen het sociale cement van de samenleving. Zonder dit cement wordt de samenleving schraal en veel minder leefbaar. Kenmerken van vrijwilligerswerk zijn dat het niet betaald wordt en dat het niet verplicht is. Daarnaast moet vrijwilligerswerk worden verricht buiten het verband van familie en vrienden en wordt het georganiseerd door een organisatie.

Prestatieveld 5: Bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer

Bij participatie gaat het om de mogelijkheden tot deelname aan alle aspecten van de samenleving. Dit geldt voor iedereen en daarmee ook voor mensen met lichamelijke beperkingen, lichte verstandelijke beperkingen en gedragsproblemen en ouderen, gehandicapten, chronisch zieken en (ex)-psychiatrische patiënten.

Prestatieveld 6: Het verlenen van voorzieningen voor het behoud van zelfstandigheid

Dit prestatieveld richt zich op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat bij dit prestatieveld niet om collectieve voorzieningen maar om voorzieningen die aan de behoefte van het individu zijn aangepast.

Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang waaronder vrouwenopvang

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen worden de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Onder vrouwenopvang wordt begrepen het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld. Onder dit prestatieveld valt ook het beleid ter bestrijding van huiselijk geweld.

Prestatieveld 8: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

Onder het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg wordt nagenoeg hetzelfde verstaan als hetgeen in de Wet collectieve preventie volksgezondheid hieronder wordt verstaan. Te weten: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Het bieden van psychosociale hulp bij rampen wordt niet in de Wmo ondergebracht. Dit desbetreffende deelgebied is daarom expliciet uitgezonderd van het begrip openbare geestelijke gezondheidszorg in de Wmo.

Prestatieveld 9: Ambulante verslavingszorg

Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

Prestatieveld 10: Wonen

De beschrijving van dit prestatieveld is *het ondersteunen van blijvende integratie in de samenleving van ouderen en mensen met een beperking, een gemengde woonbuurt en levensloopbestendig bouwen*. Wonen is in de Wmo niet als specifiek prestatieveld opgenomen. Het beleidsveld maakt in het kader van de Wet deel uit van het eerste prestatieveld Leefbaarheid en sociale samenhang. De gemeente heeft zijn ambities en visie op de ontwikkeling van het wonen vastgelegd in het Woonplan. Zowel 'wonen – zorg – welzijn' als 'duurzaamheid en vergrijzing' zijn thema's waar een directe link naar de Wmo bestaat. Om deze reden is er aanleiding voor Tynaarlo 'Wonen' als tiende prestatieveld te benoemen. Blijvende integratie van ouderen en mensen met een beperking in de samenleving, een sociale en evenwichtige wijkopbouw, waar ruimte is voor verschillende doelgroepen en levensloopbestendig bouwen vormen het fundament van het Woonplan. De corporaties spelen een cruciale rol in de omvorming van het woningbestand en de huisvesting van bijzondere doelgroepen.
